

Kuzey Atlântik Andlaşması Teşkilâtı Müşterek Enfrastrüktür Programı gereğince Türkiye’de yapılacak inşa ve tesis işlerine mütedair kanun lâyihası ve Dışişleri, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/617)

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71-2613, 6/1693

29 . V . 1953

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Kuzey Atlântik Andlaşması Teşkilâtı Müşterek Enfrastrüktür Programı gereğince Türkiye’de yapılacak inşa ve tesis işlerine mütedair Dışişleri Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 29 . V . 1953 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun ve esbabı mucibe lâyhalarının ilişik olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

Esbabı mucibe

Kuzey Atlântik Andlaşması Teşkilâtı Müşterek Enfrastrüktür Programından Türkiye’de inşa edilen tesislerin finansmanı, mezkûr teşkilât âzası devletlerin muayyen nispetlerde hissei iştirakleri ile teşekkül eden beynelmilel bir fondan yapılmaktadır.

Her âza devlet, kendi ülkesindeki inşaatı finanse edebilmek için, evveleminde, projeleri ve masraf tahminlerini muayyen plâfonları aşmamak üzere teşkilâta tasdik ettirmekte, ve bilâhara, tasdik edilmiş olan proje ve masraf tahminleri dairesinde teşkilâttan üç aylık sarf müsaadeleri istemektedir; bu müsaadeyi verdikten sonra teşkilât, âza devletlerden, hissei iştiraklerini ilgili âza devletin merkez bankasına göndermelerini talep eylemektedir.

Ancak, mevzuubahs hissei iştirâklerin peyderpey merkez bankalarına gelmesi ile mütaahhitlere yapılması gerekebilecek avans veya bedel tediyaı arasında fiiliyatta ehemmiyetli zaman farkları mevcut olduğundan, inşaatın inkıtasız olarak finanse edilmesi zaruretine binaen birçok âza devletler, merkez bankalarında bir fon teşkil etmekte ve bu fonu icabında hazine avanslarıyla besliyerek, bilâhara peyderpey gelen hissei iştiraklerle hazine avanslarının mahsubunu yapmaktadırlar.

Diğer taraftan, yine birçok âza devletler, bu nevi inşaatın müstaceliyetini nazarı itibara alarak, ihale ve finansman işlerini daha elâstiki formalitelere tâbi tutmak yoluna gitmişlerdir.

Bundan başka, teşkilâtça kabul edilen prensip, müşterek programdan âza devletlere yapılan yardımın münhasıran mahalline masruf olması ve vergileme yoluyla sair âmme hizmetlerine aktarılmasına meydan verilmemesidir.

İlişik kanun lâyihası, yukarda izah olunan ihtiyaçlara cevap teşkil etmek üzere hazırlanmıştır.

Dışişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Dışişleri Komisyonu
Esas No. 1/617
Karar No. 32

3 . VI . 1953

Yüksek Reisliğe

Kuzey Atlântik Andlaşması Teşkilâtı Müşterek Enfrastrüktür Programı gereğince Türkiye'de yapılacak inşa ve tesis işlerine mütedair kanun lâyihası Hükümet temsilcileri hazır oldukları halde komisyonumuzda incelendi.

Hükümet gerekçesinde de izah edildiği üzere, sözü edilen program mucibince inşa edilecek tesislerin finansmanı, Teşkilât Âzası devletlerin muayyen nispetlerde iştirak hisselerinden meydana gelen bir fondan yapılmaktadır. Ancak proje ve masraf tahminlerinin tasdiki ve üçer aylık sarf müsaadelerinin verilmesi hususundaki formalitelerden ötürü, fondan ayrılacak tahsisatın Merkez Bankasına gelmesi ile mütaahhitlere yapılması gerekebilecek ödemeler arasında fiiliyatta önemli zaman farkları bulunduğundan, inşaatın inkitasız olarak finanse edilmesi zaruretine binaen birçok Âza Devletler kendi merkez bankalarında bir fonu tesis etmekte ve bu fonu muhtelif kaynaklarla besliyerek bilâhara peyderpey gelen iştirak hisseleriyle, hazine avanslarının mahsubunu yapmaktadırlar. İşte Hükümetçe hazırlanmış olan kanun lâyihası da Müşterek Enfrastrüktür Programının memleketimizde tatbik edilecek kısmı için milletlerarası fondan tahsis olunan 24 390 000 İngiliz lirası miktarındaki paranın sarfında ihale ve finansman işlerini diğer Âza Devletlerde olduğu gibi kolaylaştırmak ve daha elâstiki formalitelere tâbi tutmak maksadına mâtufl bulunmaktadır.

Sözü edilen inşaatın ve tesislerin muayyen zamanda bitirilmesi zarureti de göz önüne alan komisyonumuz lâyihamın esasını oy birliği ile kabul edilerek maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Birinci maddenin müzakeresinde; «müessese» tâbirinin hususi teşekkülleri de ifade edebileceği, halbuki, maksadın bu olmayıp, sadece İktisadi Devlet Teşekkülleri gibi âmme müesseselerinin düşünülmesi beyan edildiğinden bu maksadı açıklamak üzere «daire ve müessese-

ler» tâbiri yerine «Devlet daire ve müesseseleri» tâbiri konmuştur.

İkinci maddenin «şu kadar ki» ile başlayan cümlesinin fıkra olması ve bu cümledeki «fıkralar» kelimesinin «bentler» olarak değiştirilmesi kanun tekniğine uygun görülmüştür.

3 ncü ilâ 10 ncü maddeler aynen kabul olunmakla beraber 7 nci ve 10 ncü maddelerin şümül ve ifade tarzları üzerinde bâzı tereddütler izhar edilmiştir. Ezcümle 7 nci madde mütaahhit firmaların yabancı olması halinde bunların kazançlarını harice çıkarmaları hususunda Maliye Vekâletine yetki vermektedir. 5540 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki Kanunun 1 nci maddesi hükmüne göre Hükümetin bu hususta salâhiyeti mümkün ise de bu salâhiyet ancak umumi bir tanzim şeklinde konulabileceğinden ve lâyihadaki hükmün maksadının mahdut ve munhasır olduğu da aşikâr bulunduğundan getirilen hükmün esas itibariyle uygun görülmeyle beraber mevzu ile teknik bakımdan daha ilgili bulunan komisyonların dikkat nazarının çekilmesinde fayda görülmüştür.

Komisyonumuz lâyihadaki 10 ncü madde üzerinde durmuş ve maddenin bir taraftan Hükümete hudut ve şümülü tâyin edilmemiş, çok geniş bir salâhiyet vermesi, diğer taraftan bu salâhiyetin kullanılış tarz ve şeklinin gösterilmemiş olması ve bundan da tatbikatta çeşitli mahzurların doğabileceği ihtimali bakımlarından yine teknik komisyonların dikkat nazarının çekilmesine zaruret hissedilmiştir.

Burada müteakabiliyet esasına taallük eden bir husus da mevcut olduğundan alâkadar diğer memleketlerde bu yolda kanunlar çıkarılmadan evvel Türkiye Hükümetince alınacak tedbirlerin mahiyet itibariyle meçhul kalacağı gibi mühim bir vaziyetin mevduiyeti de dikkati çekmektedir.

Kanun hükümlerinin okunusunda bir ağırlık vücuda gelmemesi için 12 nci maddedeki

«İcra Vekilleri» tâbirinden önce gelen «icraya» kelimesi «yürütmeye» kelimesi ile ve bu itibarla 11 nci maddedeki «meriyete» kelimesi de «yürürlüğe» kelimesi ile değiştirilmiştir.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Dışişleri Komisyonu Rei-

si Y. Sözcü

Niğde

N. Bilge

Kâtip

Denizli

A. Çobanoğlu

Ankara
S. M. Arsal

İzmir

S. Giz

Manisa

A. Karaosmanoğlu

Çorum

S. Özer

İmzada bulunamadı

İzmir

V. Menteş

Manisa

S. Ağaoğlu

Samsun

F. Kesim

İzmir

Cemal Tunca

Muğla

Z. Mandalıncı

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No. 1/617

Karar No. 78

8 . VI . 1953

Yüksek Reisliğe

Kuzey Atlântik Andlaşması Teşkilâtı Müşterek Enfrastrüktür programı mucibince Türkiye'de yapılacak inşa ve tesis işlerinin yürütülmesi ile ilgili kanun lâyihası, Hükümet temsilcilerinin de hazır buldukları halde komisyonumuzun 5 . VI . 1953 tarihli toplantısında tetkik edildi.

Gerek lâyiha ve esbabı mucibesi münderecatından, gerekse Hükümet temsilcilerinin verdikleri tamamlayıcı izahattan lâyiha ile istihdaf olunan maksadın şu olduğu tesbit edilmiştir:

Kuzey Atlântik Paktı Teşkilâtı, paktın başlıca maksadı olan müşterek savunma prensibini tahakkuk ettirirken bu prensibin maddi tezahürlerinden biri olarak pakta dâhil memleketlerin hepsinde veya bir kısmında müşterek müdafaya lüzumlu bâzi inşaat ve tesisatın yapılmasını lüzumlu görmüş ve bu işi «müşterek Enfrastrüktür programı» adı ile «müşterek savunmanın temel yapı programı» da diyebileceğimiz bir programa bağlanmıştır.

Bu inşaat ve tesisatın masrafına âkıdler belli ve değişik nispetlerle iştirak etmekte ve iştiraklerden mütevellit fondan, ülkelerinde yapılan tesisatın icabettirdiği hisseyi alabilmektedirler. Bu duruma göre iştirak payı pek cüzi olan bir memleket fondan bu payla ölçülmiyecek derecede büyük bir hisse alabilecektir.

Âkıdlardan birkaçı halen ülkelerinde bu inşaat ve tesisatın yapılmasına lüzum görülmediği için fondan hiçbir hisse almadıkları halde büyük nispetlerle masrafa iştirak etmektedirler. (Amerika Birleşik Devletleri, Kanada ve İngiltere gibi).

Bu programın tahakkuku, âkıdlardan, her şeyden önce dahilî muamelâtta basat ve sürat ile kendilerine tahsis olunan meblâğın tamamıyla işe hasrının teminini, bunun için de gerekli tedbirlerin alınmasını beklemektedir.

Lâyiha, memleketimiz bakımından bahis konusu tedbirlerin alınmasını istihdaf etmektedir.

Lâyihaya göre, sözü edilen inşaat ve tesisat, İcra Vekilleri Heyetinin tesbit edeceği esaslar dairesinde, 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma ve Eksiltme kanunları hükümlerine tâbi olmuştur. Fondan tahsisat alıncaya kadar gerekli masraflar, bütçeye konulacak tahsisat, tesis işleri ile vazifelenecek müesseselerin ayıracağı paralar ve Hazinece verilecek avanslarla karşılanacaktır. Fon bir taraftan genel bütçeye irat, diğer taraftan, yukarıda belirtilen ön masraf kaynaklarına mahsup edilmek üzere Millî Savunma Vekâleti Bütçesine tahsisat kaydolunacaktır. Mutaahhit yabancı firmalar memleketimizde bu işlerden elde edecekleri kazançlarını memleket haricine çıkarabileceklerdir. Kanun-

la derpiş olunan işleri, İcra Vekilleri Heyeti kararı ile tesbit edilecek vekâlet mümessillerinden müteşekkil bir heyet yürütecektir. İşlerin maliyetine sirayet edebilecek vergileri, resimleri ve harçları, tekniğin verdiği imkân dairesinde ve başka memleketlerin bu işlere bahsettikleri muafiyetleri de göz önünde bulundurarak kısmen veya tamamen bertaraf etmeye İcra Vekilleri Heyetinin salâhiyeti bulunacaktır.

Komisyonumuz lâyihanın 1, 2, 11 ve 12 nci maddelerini, Dışişleri Komisyonunun yaptığı değiştirmelerle, 3, 4, 5, 6, 8 ve 9 ncu maddelerini aynen kabul etmiştir.

Yedinci madde, Dışişleri Komisyonunun bu husustaki mütalâası da göz önünde bulundurularak, tatbikatın icaplarına daha iyi cevap verebilecek bir şekle ifrağ olunmuştur.

Dışişleri Komisyonunun 10 ncu madde hakkındaki mütalâası üzerinde durulmuş, maddenin Hükümete verdiği yetkinin munhasıran muaflık ihdasına mütedair bulunmadığı, masrafa lâhik olacak vergilerin mer'î vergi kanunlarına dokunulmaksızın tahsisat yolu ile Devlet tarafından deruhde edilmesine de imkân verdiği; maddedeki «mümkün olanlarının» ibaresi ile, yapılacak tesisat ve hizmetlerin ilk kademelerinde tecezzi etmiş tâli mükellefiyetlerin masrafların nihai kademelerinde tevşik edilememesi ihtimalinin ve bu mevzuda mutlak bir muafiyet hükmünün çeşitli suiistimallere yer verebileceği mülâhazası ile nihai kademe hesabı mümkün vergilerin Hükümet tarafından

deruhde edilmesi imkânının derpiş edildiği; yine aynı maddedeki «Kısmen ve tamamen» ibaresi ile, diğer memleketlerin bu masraflara hangi ölçüde vergi sirayet ettirmediklerini tahkik ve Milletlerarası vergi muafiyetlerinde karşılıklılık prensibinin tahakkuk ettirilmesinin imkân dâhilinde bulundurulmak istendiği anlaşılmış ve bahis konusu programın realize edilmesi mevzuunda İcra Vekilleri Heyetine böyle bir salâhiyetin tanınması, mevzuun mahiyeti bakımından yerinde görülmüştür.

Komisyonumuz, Hükümetin bu yetkisini kullanırken akit memleketlerin bu masraflara hangi vergileri sirayet ettirmediğini göz önünde bulundurarak karşılıklılık prensibine bağlı kalmasını temenniye şayan görmüştür.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye Komisyonu

Reisi

Sözcü

Rize

Siird

İ. Akçal

M. D. Süalp

Kâtip

Zonguldak

Erzurum

F. Açıksöz

Sabri Erduman

Kocaeli

İmzada bulunamadı

E. Alican

Niğde

Samsun

H. Arubaş

Ş. Uluçay

Yozgad

İmzada bulunamadı

H. Tatlıoğlu

Yozgad

İmzada bulunamadı

F. Nizamoğlu

Zonguldak

R. Sivişoğlu

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/617

Karar No. 99

29 . VI . 1953

Yüksek Reisliğe

Kuzey Atlantik Andlaşması Teşkilâtı müşterek Enfrastrüktür Programı gereğince Türkiye'de yapılacak inşa ve tesis işlerine mütedair Dışişleri Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 29 . V . 1953 tarihli ve 6/1693

sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası, Dışişleri ve Maliye komisyonları raporlarıyla birlikte komisyonumuza havale olunmakla Millî Savunma, Dışişleri, Maliye ve Bayındırlık vekâletleri temsilcileri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Bilindiği gibi, adı geçen program Kuzey Atlântik Andlaşmasına dâhil memleketlerin müşterek müdafaaları bakımından bunlardan bâzılarında vücuda getirilecek temel tesislere mütaallik olup bunların masrafları Âkîd Devletlerin iştirakiyle tesis olunan müşteek bir fondan karşılanmaktadır.

Memleketimizde kurulacak tesisler programın dördüncü dilimine dâhil bulunuyor. Bu dilime ait müşterek fon (146 762 000) İngiliz lirası tutarındadır. Buna Türkiye'nin iştiraki (3 200 000) İngiliz lirasıdır. İki senede tamamlanması icabeden bu fona ait iştirak hissemiz 1953 Bütçemizde Millî Avunma Bakanlığı Bütçesinin 744 ncü bölümüne konulmuş olan (17 385 000) liralık ödeneğin 12 milyon lirasıyla karşılanacaktır. Bu ödeneğin bakiyesi gerekli istimplâklerle diğer bâzı masrafların karşılığıdır.

Kuzey Atlantik Andlaşması Konseyinin tasdikına iktiran eden inşaat ve tesisat programının dördüncü dilimi, yukarda arzedildiği ve hile (146 762 000) İngiliz lirası tutarında olup bunların memleketimizde yapılacak kısmı (24 259 000) İngiliz lirasına (Takriben 190 milyon Türk lirasına) baliğ olacaktır.

Müşterek Enfrastrüktür programının finansmanına Birleşik Amerika Devletleri % 40 ve Birleşik Kraliyet % 7 nispetinde iştirak etmekte ve fonun mütebaki kısmı diğer âza Devletlerin iştirak hisseleriyle temin olunmaktadır. Programın tatbiki için Hükümetin esbabı mucibe lâyihasında anlatıldığı üzere, her âza Devletin, kendi ülkesindeki inşaatın finansmanı bakımından, evvelemirde projeleri ve masraf tahminlerini, muayyen plâfonları aşmamak üzere teşkilâta tasdik ettirmekte, bu müsaadeyi verdikten sonra teşkilât âza Devletlere, iştirak hisseleri nispetinde bir meblâğı inşaatın yapılacağı devletin merkez bankasına göndermelerini tebliğ etmektedir.

Ancak mevzu bahis hissei iştiraklerin peyderpey merkez bankalarına gelmesi ile mütaahhitlere yapılması gerekebilecek avans veya bedel tediyatı arasında filiyatta ehemmiyetli zaman farkları mevcut olduğundan, inşaatın inkıtasız olarak finanse edilmesi zaruretine binaen birçok âza devletler, merkez bankalarında bir fon teşkil etmekte ve bu fonu icabında Hazine avanslarıyla besliyerek, bilâhara peyderpey ge-

len hissei iştiraklerle bu avansların mahsubunu yapmaktadırlar. Kanun lâyihasının 2 nci, 3 ncü 4 ncü ve 5 nci maddeleri bu hususun bizde de aynı suretle cereyanını temine matuftur.

Diğer âza devletler gibi bizde de bu nevi inşaatın müstaceliyeti ihale ve finansman işlerinin formalitelerinde âzami elâstikiyet teminini zaruri kıldığından kanunun birinci maddesi bu inşaat ve tesis işlerini 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu ve eklerinin kayıtlarından âzade tutmayı istihdaf etmektedir.

Kuzey Atlântik Andlaşması Teşkilâtınca kabul edilen diğer bir prensip, müşterek fondan âza devletlere yapılan yardımın tamamen ve munhasıran mahalline masruf olması ve vergileme yoluyla sair âmme hizmetlerine aktarılmasına meydan verilmemesidir ki, vücuda getirilerek inşaat ve tesisatın mümkün olan âzami genişliğini temin bakımından millî savunma ihtiyaçlarının bu mevzuda böyle bir prensibin tatbikini lüzumlu kıldığı aşikârdır. Bu hususu temin için lâyihasının 10 ncü maddesi sevkedilmiş bulunmaktadır.

Kanun lâyihası üzerinde komisyonumuzda cereyan eden müzakerelerde ve vekâlet mümessillerinden gerekli izahat alındıktan sonra Maliye Komisyonunun tesbit etmiş olduğu metin görüşmeye esas tutulmuş ve birinci madde İcra Vekilleri Heyetince inşaat ve tesis işleri ile vazifelendirilecek müesseselerin, Devlet daire ve müesseseleleriyle İktisadi Devlet Teşekküllerinin olabileceği mütalâa edilerek ona göre metinde gerekli tasrih yapmak suretiyle kabul edilmiştir.

İkinci madde, (B) fıkrasında yukarda yazılı tasrih yapılmak suretiyle kabul olunmuştur.

Üçüncü madde aynen ve dördüncü madde, Enfrastrüktür fonundan tahsil olunacak meblâğın, Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (B) işaretli cetvelde irat kaydolunacağı şeklinde değiştirilmek suretiyle ve 5 nci madde ise aynen kabul edilmiştir.

6 ncü madde, Enfrastrüktür tesislerini yapmakla görevlendirilecek müesseseler, birinci maddedeki ilâveye mütenazır olarak, 7, 8 ve 9 ncü maddeler aynen kabul edilmiştir.

Maliye Komisyonunun 10 ncü maddesinin son kelimesi «Salâhiyetlidir» şeklinde ve yürürlük maddeleri de şeklen değiştirilmek suretiyle hazırlanan kanun lâyihası mevzuun ehemmiyetine binaen bir an evvel kanuniyet iktisap

edebilmesi için öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle Unumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reislığe sunulur.

	Bu Rapor	
Reis	Sözcüsü	Kâtip
Bursa	İzmir	Sivas
K. Yılmaz	B. Bilgin	H. İmre
Çanakale	Elâzığ	Eskişehir
K. Akmanlar	Ö. F. Sanaç	A. Potuoğlu

Gümüşane	İstanbul	İstanbul
K. Yörükoğlu	S. Oran	F. Sayımer
İstanbul	Kastamonu	Kırklareli
H. Hüsmen	H. Türe	Ş. Bakay
Konya	Ordu	Samsun
M. Â. Ülgen	R. Aksoy	T. İleri
Seyhan	Trabzon	Zonguldak
S. Barı	S. F. Kalaycıoğlu	H. Balık

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Kuzey Atlântik Andlaşması Teşkilâtı Müşterek Enfrastrüktür Programı gereğince Türkiye’de yapılacak inşa ve tesis işlerine mütedair kanun lâyihası

MADDE 1. — Kuzey Atlântik Andlaşması Teşkilâtı Müşterek Enfrastrüktür Programı gereğince Türkiye’de yapılması kararlaştırılan bilûmum inşa ve tesis işleri 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu ve ekleri hükümleriyle mukayyet olunmadan İcra Vekilleri Heyetince tesbit olunacak esaslar dairesinde ve bu işlerle tazvif kılınacak daire ve müesseseler eliyle yaptırılır.

MADDE 2. — Kuzey Atlântik Andlaşması Teşkilâtı Müşterek Enfrastrüktür fonundan tahsisat gelinceye kadar alelhesap masraf ihtiyar etmek lâzımgeldiği takdirde bu masraflar :

a) Enfrastrüktürün icabettirdiği her türlü masraflar karşılığı olarak bütçeye konulan tahsisat ;

b) İcra Vekilleri Heyetince inşa ve tesis işleriyle vazifelenen müesseselerin ayırabilecekleri paralar ;

c) Hazinece bu maksat için verilecek avanslar ile karşılır ; şu kadar ki, yukardaki fıkralar hükmüne tevfikan temin edilecek meblâğın yekûnu, Müşterek Enfrastrüktür fonundan her dilim için Türkiye’ye tahsisi kesbi katiyet eden miktarı tecavüz edemeyeceği gibi, her tesis için de Kuzey Atlântik Andlaşması Teşkilâtı ile mutabık kalınan keşif bedelinden ziyade olamaz.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Kuzey Atlântik Andlaşması Teşkilâtı Müşterek Enfrastrüktür Programı gereğince Türkiye’de yapılacak inşa ve tesis işlerine mütedair kanun lâyihası

MADDE 1. — Kuzey Atlântik Andlaşması Teşkilâtı Müşterek Enfrastrüktür Programı gereğince Türkiye’de yapılması kararlaştırılan bilûmum inşa ve tesis işleri 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu ve ekleri hükümleriyle mukayyet olunmadan İcra Vekilleri Heyetince tesbit olunacak esaslar dairesinde ve bu işlerle tazvif kılınacak devlet daire ve müesseseleri eliyle yaptırılır.

MADDE 2. — Kuzey Atlântik Andlaşması Teşkilâtı Müşterek Enfrastrüktür fonundan tahsisat gelinceye kadar alelhesap masraf ihtiyar etmek lâzımgeldiği takdirde bu masraflar :

a) Enfrastrüktürün icabettirdiği her türlü masraflar karşılığı olarak bütçeye konulan tahsisat ;

b) İcra Vekilleri Heyetince inşa ve tesis işleri ile vazifelenen müesseselerin ayırabilecekleri paralar ;

c) Hazinece bu maksat için verilecek avanslar ile karşılır ;

Şu kadar ki, yukardaki bentler hükmüne tevfikan temin edilecek meblâğın yekûnu, Müşterek Enfrastrüktür fonundan her dilim için Türkiye’ye tahsisi kesbi katiyet eden miktarı tecavüz edemeyeceği gibi, her tesis için de Kuzey Atlântik Andlaşması Teşkilâtı ile mutabık kalınan keşif bedelinden ziyade olamaz.

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Kuzey Atlântik Andlaşması Müşterek Enfrastüktür programı gereğince Türkiye’de yapılacak inşa ve tesis işlerine mütedair kanun lâyihası

MADDE 1. — Dışişleri Komisyonunun 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Dışişleri Komisyonunun 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Kuzey Atlantik Andlaşması Müşterek Enfrastüktür Programı gereğince Türkiye’de yapılacak inşa ve tesis işlerine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Kuzey Atlântik Andlaşması Teşkilâtı müşterek Enfrastüktür Programı gereğince Türkiye’de yapılması kararlaştırılan bilmüm inşa ve tesis işleri 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu ve ekleri hükümleriyle mukayyet olunmadan İcra Vekilleri Heyetince tesbit olunacak esaslar dairesinde ve bu işlerle tanzif kılınacak Devlet daire ve müesseseleri ve İktisadi Devlet Teşekkülleri eliyle yaptırılır.

MADDE 2. — Kuzey Atlântik Andlaşması Teşkilâtı müşterek enfrastüktür fonundan tahsisat gelinceye kadar âlelhesap masraf ihtiyar etmek lâzımgeldiği takdirde bu masraflar:

- a) Enfrastüktürün icabettirdiği her türlü masraflar karşılığı olarak bütçeye konulan tahsisat;
- b) İcra Vekilleri Heyetince inşa ve tesis işleri ile vazifelendirilen Devlet daire ve müesseseleriyle Devlet İktisadi Teşekküllerinin ayrarabilecekleri paralar;
- c) Hazinece bu maksat için verilecek avanslar ile karşılanır;

Şu kadar ki, yukardaki bentler hükmüne tevfikan temin edilecek meblâğın yekûnu, müşterek enfrastüktür fonundan her dilim için Türkiye’ye tahsisi kesbi katiyet eden miktarı tecavüz edemeyeceği gibi, her tesis için de Kuzey Atlântik Andlaşması Teşkilâtı ile mutabık kalınan keşif bedelinden ziyade olamaz.

Hü.

MADDE 3. — Müşterek Enfrastrüktür fonundan tahsil olunan paralarla ikinci maddede yazılı meblâğlar, Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasında açtırlacak hesaplara kaydolunur.

MADDE 4. — Müşterek Enfrastrüktür fonundan tahsil olunacak paralar, bir taraftan genel bütçeye irat, diğer taraftan Millî Savunma Vekâleti Bütçesinde açılacak hususi bir fasla tahsisat kaydolunarak Hazine avanslarına veya genel bütçeden veya müesseselerin kaynaklarından bu işlere harcanmış olan paralara mahsup olunur.

MADDE 5. — Her dilimden Türkiye’de icrası mukarrer inşa ve tesis işlerinin intacını mütaakıp yapılacak katî mahsup neticesinde mahsubu yapılamıyan Hazine avansları ve sair muvakkat sarfiyat, mahsup amelîyesini takip eden ilk malî yıl bütçesine konulacak tahsisatla mahsup ve itfa edilir.

MADDE 6. — Birinci madde gereğince İcra Vekilleri Heyeti tarafından müşterek enfrastrüktür tesislerini yapmakla görevlendirilecek daire ve müesseseler, Kuzey Atlantik Andlaşması Teşkilâtınca tâyin edilen devreler içinde intaç edilen ve edilecek inşa ve tesis işlerine ait ve mezkûr teşkilâtça tesbit edilen esaslar dairesinde hazırlıyacakları raporları en geç devreyi takip eden 15 gün içinde Dışişleri Vekâletine tevdi mecburdurlar.

MADDE 7. — Mütaahhit firmaların yabancı olması halinde, bunların taahhütlerinden müta-hassıl ve Gelir ve Kurumlar vergileri beyan-namelerine esas olan kazançlarını harice transfer etmelerine müsaadeye Maliye Vekili salâhiyettardır.

MADDE 8. — Müşterek Enfrastrüktür fonundan alınacak tahsisatın mal veya hizmet şeklinde verilmesi takdirinde, bunların ait oldukları hesaplara intikalinde, mutabık kalınan kıymetleri nazarı itibara alınır.

MADDE 9. — Bu kanun hükmüne göre yapılacak inşa, tesis, ihale, avans, tediye, tahsil ve mahsup safhalarına ait muamelelerin

Dışış. K.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Hükümetin 5 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Hükümetin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Hükümetin 7 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Hükümetin 8 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Hükümetin 9 neu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Mal. K.

B. K.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Maliye Komisyonunun 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Müsterek Enfrastrüktür fonundan tahsil olunacak paralar, bir taraftan Muvazenei Umumiye Kanununa başlı (B) işretli cetvelde irat, diğer taraftan Millî Savunma Vekâleti Bütçesinde açılacak hususi bir faala tahsisat kaydolunarak Hazine avanslarına veya müesseselerin kaynaklarında bu işlere harcanmış olan paralar mahsup veya Genel Bütçedeki tertibine nakil olunur.

MADDE 5. — Hükümetin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Maliye Komisyonunun 5 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Hükümetin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Birinci madde gereğince İcra Vekilleri Heyeti tarafından müsterek Enfrastrüktür tesislerini yapmakla görevlendirilecek Devlet daire ve müesseseleriyle İktisadi Devlet Teşekkülleri, Kuzey Atlantik Andlaşması teşkilâtınca tâyin edilen devreler içinde intaç edilen ve edilecek inşa ve tesis işlerine ait ve mezkûr teşkilâtça tesbit edilen esaslar dairesinde hazırlayacakları raporları en geç devreyi takip eden 15 gün içinde Dışişleri Vekâletine tevdi mecburdurlar.

MADDE 7. — 1 nci maddede zikri geçen inşaat ve tesisatın yapımı ile ilgili her nevi döviz transferlerinin şartlarını tesbite İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetlidir.

MADDE 7. — Maliye Komisyonunun 7 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Hükümetin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Maliye Komisyonunun 8 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Hükümetin 9 neu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Maliye Komisyonunun 9 neu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Dışış. K.

takip ve intacı, ve Müşterek Enfrastrüktür Programı işleriyle ilgili sair muamelâtın idaresi ve koordine edilmesi, İcra Vekilleri Heyeti kararıyla tesbit edilecek vekâletler mümessillerinden mürekkep bir heyet tarafından ifa olunur.

Bu heyet, ilgili vekâlet ve müesseselerle iş birliği halinde, işbu kanun hükümleri dairesinde cereyan edecek muhabere ve muhasebe işlerini yürütmek üzere ilgili vekâletler memurlarından mürekkep bir büro teşkil eder.

MADDE 10. — Vergi, resim ve harçlardan mümkün olanlarının, birinci maddede mezkûr inşa ve tesis işlerinin maliyetine sirayetlerini kısmen veya tamamen önlemek maksadiyle gerekli tedbirlerin ittihazına İcra Vekilleri Heyeti salâhiyettardır.

MADDE 11. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 12. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Başvekil	Devlet Vekili
A. Menderes	F. Çelikbaş
Devlet Vekili	Adalet Vekili
C. Yardımcı	O. Ş. Çiçekdağ
Millî Savunma Vekili	İşçileri Vekili
	E. Menderes
Dışışleri Vekili	Maliye Vekili
	H. Polatkan
Millî Eğitim Vekili	Bayındırlık Vekili
	K. Zeytinoğlu
Ekö. ve Ticaret V. V.	Sağlık ve Sos. Y. Vekili
H. Erkmen	Dr. E. H. Üstündağ
G. ve Tekel Vekili	Tarım Vekili
E. Kalafat	N. Ökmen
Ulaktırma Vekili	Çalışma Vekili
Y. Üresin	H. Erkmen
İşletmeler Vekili	
S. Yırcalı	

MADDE 10. — Hükümetin 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Bu kanun neşri tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 12. — Bu kanunun hükümlerini yürütmeye İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Mal. K.

B. K.

MADDE 10. — Hükümetin 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Dışişleri Komisyonunun 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Dışişleri Komisyonunun 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Vergi, resim ve harçlardan mümkün olanlarının, birinci maddede mezkûr inşa ve tesis işlerinin maliyetine sirayetlerini kısmen veya tamamen önlemek maksadiyle gerekli tedbirlerin ittihazına İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetlidir.

MADDE 11. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 12. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.